

TEFI11-konferenssi – Ajatuksia virtuaalisesta yhteisöllisyydestä

Johan Edelheim, Hokkaido University, Graduate School of International Media, Communication and Tourism Studies

Pari vuotta sitten esittelin ajatuksia arvoista ja välittämisestä *Tourism Education Futures Initiative* (TEFI) -yhteisön konferenssista, joka pidettiin sinä vuonna Pyhällä, Lapin yliopiston järjestämänä (Edelheim, 2018). Tänä vuonna TEFI11-konferenssi siirtyi York St John (YSJ) -yliopiston järjestettäväksi ja tarkoitus oli kokoontua Yorkiin kesäkuun alussa 2020. Kuten voi arvata, paikan päällä tapaaminen jäi haaveeksi, kun covid-19 tuli osaksi todellisuuttamme. Monet muut konferenssit päätettiin noina aikoina siirtää tulevaisuuteen tai jättää järjestämättä. TEFIn järjestelytoimikunta päätti kuitenkin jo maaliskuussa, että yhteisön, jonka nimessä on mukana tulevaisuus, pitää sopeutua tulevaisuuden haasteisiin. Niinpä konferenssi päätettiin toteuttaa virtuaalisesti. Sekä YSJ:n järjestelytoimikunnalle että TEFI-yhteisölle tämä oli ensimmäinen virtuaalisesti järjestetty konferenssi. Haasteeksi nousi se, miten aiempien konferenssien tunnusmerkit – yhteisöllinen ja välittävä tunnelma – voitaisiin siirtää verkkoon.

Ensimmäiseksi pohdittiin puheenvuorojen pituuksia. Koska jokainen puheenvuoron pitäjä panostaa konferenssiin oman aikansa, rahansa, ajatuksensa ja kiinnostuksensa, jokaisen tulisi myös saada tarpeeksi palautetta esityksestään. Toinen päätös liittyi esitelmien jatkokäyttöön. Julkaisut ja yhteiskunnalliset vaikutukset ovat akateemisessa maailmassa tärkeitä. Siksi päätettiin, että konferenssin abstraktijulkaisun ja tiedelehden erikoisnumeron lisäksi kaikki esitelmät pitäisi tallentaa ja julkaista muille katsottavaksi. Kolmas päätös koski fyysistä läsnäoloa: haluttiin luoda yhteinen keskustelukenttä sekä lähettää pieni pala Englantia kaikille osallistujille ennen konferenssia tervetuliaispaketin muodossa. Syvennyn näihin aiheisiin seuraavassa.

Itse konferenssin teema oli ”*purpose*”, joka suomen kielellä kääntyy kömpelösti tarkoitukseksi. Osallistujia pyydettiin miettimään matkailun ja matkailukoulutuksen tarkoitusta yhteiskunnassa. Vuoden 2020 alussa puhuttiin vielä liikamatkailusta ja matkailun kielteisistä vaikutuksista luontoon, mutta konferenssin aikaan maailman lähes kaikki rajat olivat kiinni ja matkailu oli erittäin rajattua. Teema sopi molempiin todellisuuksiin, koska monet meistä matkailututkijoista ovat näinä aikoina varmasti miettineet, mikä on matkailun opettamisen tarkoitus. Paikallisten asukkaiden toiveiden ja tarpeiden tulisi aina olla tarkoituksenmukaisen matkailun lähtökohtana, ja matkailun tulisi tehdä paikallisväestön arjesta parempaa. Mutta, kuten viime

vuosien kasvukäyrät ovat osoittaneet, matkailu muuttuu helposti ulkopuolisten tahojen pelikentäksi, missä paikalliset asukkaat ja heidän toiveensa unohtuvat. Konferenssin pääpuhujat Gavin Bate ja Dianne Dredge kertoivat esimerkkejä siitä, miten matkailu voi olla vastuullista ja tarkoituksenmukaista, ja miten hyödyt voidaan pitää lähellä niitä, jotka kantavat myös suurimman osan matkailun rasituksista. Muut osallistujat toivat puheenvuoroissaan esille eri puolilta maailmaa esimerkkejä tarkoituksenmukaisesta matkailusta sekä opetusmenetelmistä, joilla tarkoituksenmukaisuutta opetetaan tuleville matkailututkijoille ja -toimijoille.

Olemme varmaankin tänä vuonna istuneet ruudun ääressä kuuntelemaan liian monia ja liian pitkiä puheita, joissa vuorovaikutus on ollut (lähes) olematonta. Joku puhuu puoli tuntia tai tunnin, eivätkä osallistujat – jotka eivät näe toisiaan – saa avata omaa mikrofoniaan. He voivat lähettää kysymyksiä tilaisuuden vetäjälle, ja joitakin niistä välitetään puhujalle. Tämä toimintatapa johtuu aivan liian usein ajan puutteesta mutta myös oletuksesta, että jotkut henkilöt ovat niin kiinnostavia tai ”tärkeitä”, että heidän puheenvuoronsa saavat viedä kaikkien muiden ajan. Toki, eihän meidän aina tarvitse tuoda mielipiteitämme esille, istummehan välillä myös television ääressä katsomassa hyviä keskusteluohjelmia – tosin silloin on usein kyse keskustelusta eikä yksinpuhelusta, mistä akateeminen maailma liian usein kärsii. Tällainen ajattelutapa on vastoin TEFIn perusarvoja, joten kaikki ”yksisuuntainen” puhe itse konferenssissa supistettiin lyhyehköksi (viiden minuutin pituisiksi jaksoiksi) ja aika varattiin sen sijaan keskusteluihin.

Jotta puhujat saisivat kertoa omasta aiheestaan myös vapaammin, jokaiselta pyydettiin etukäteen kymmenen minuutin pituisia, keynote-puhujilta 30 minuutin pituisia, nauhoitettua esitystä. Nämä esitykset olivat katsottavissa etukäteen konferenssin kotisivuilta kullekin osallistujalle parhaiten sopivana aikana, ja ne ovat edelleen katsottavissa TEFIn verkkosivuilla (<http://tourismeducationfutures.org/tefi11-whats-tourism-got-to-do-with-it-2020/>). Jokaiselle osallistujalle varattiin siis kokonaisuudessaan 15 minuuttia aikaa yksisuuntaiseen puheeseen (10 minuuttia nauhoitettuna ja 5 minuuttia konferenssissa), ja lisäksi jokaisesta aiheesta oli 15 minuuttia yhteistä keskustelu-aikaa. Konferenssissa oli näin paljon enemmän puhetta kuin puheita. Lisäksi itselle kiinnostavimmat esitelmät olivat ja ovat katsottavissa uudestaan. Olen muun muassa käyttänyt yhtä esitelmää ja yhtä keynote-puhetta omassa opetuksessani. Tällaista mahdollisuutta olen toivonut monta kertaa aikaisemminkin kuunneltuani erinomaisen esityksen jossakin konferenssissa.

Fyysinen läsnäolo konferenssissa tarkoittaa tietysti myös satunnaisia, ei-suunniteltuja tapaamisia. Tiedättehän – ne tilanteet, kun livahdamme hetkeksi ulos seminaarisalista ja tapaamme käytävällä toisen osallistujan, jonka huomaamme olevan kiinnostunut samoista aiheista kuin me itse. Tällaiset satunnaiset tapaamiset olivat lähes mahdottomia, kun meistä jokainen istui fyysisesti omassa koti- tai työtodellisuudessaan. Joitakin tapaamispisteitä kuitenkin järjestettiin. Aluksi kaikki osallistujat (enimmillään yhtäaikaaisesti noin 50 henkilöä) näkivät toistensa nimet ja, jos osallistujan kamera oli päällä, myös henkilön. ”Konferenssisalin” sisällä oli mahdollisuus lähettää viestejä toisille ja vaihtaa kuulumisia.

Joka kolmas sessio toteutettiin työpajan muodossa: osallistujat jaettiin pienryhmiin keskustelemaan ja työstämään jotakin teemaa, minkä jälkeen kokoonnuttiin taas yhteen. Näissä työpajoissa oli mahdollisuus henkilökohtaisiin keskusteluihin uusien tuttavuuksien kanssa, ja

tätä ulottuvuutta pidettiin inspiroivana. Lisäksi yhteys pidettiin auki myös eri sessioiden välillä, joten halutessaan osallistujat saivat pysytellä ”salissa” väliaikoina. Keskustelinkin noina hetkinä monen vanhan ja uuden tuttavuuden kanssa. Virtuaalinen siirtyminen paikasta toiseen oli aina-kin minulle erikoinen kokemus, kun konferenssi pidettiin Atlanti-aikaan (eli sopivasti Euroopan iltapäivällä ja Amerikan länsirannikon aamupäivällä), mikä tarkoitti minulle, Aasiasta käsin osallistuvana, hereillä olemista illasta aamuyöhön. Työhuoneessa kesäyön pimeydessä istuessa oli hassua jutella ystävän kanssa hänen aurinkoisella takapihallaan Kanadassa ja siirtyä sen jäl-keen takaisin Englantiin, kun seuraavan session puheenjohtaja palasi paikalle.

Konkreettisen fyysisen tervehdyksen oli tarkoitus saapua ennen konferenssin alkua. Se sisälsi kortin ja esitteen YSJ-yliopistosta sekä Yorkshire-teeä. Kuten kaikki, jotka ovat yrittäneet lähettää kirjeitä tai paketteja covid-19:n aikana tietävät, lähetysajat ovat kuitenkin pitkittyneet. Noin puolet osallistujista oli saanut paketin ennen konferenssia. Itse sain pakettini kaksi viikkoa konferenssin jälkeen – mukavaa sekin, mutta olisihan tietysti ollut hauskaa juoda teensä yhtä aikaa muitten kanssa!

Osallistujista suurin osa oli Euroopasta, joitakin oli Pohjois-Amerikasta ja muutamia Ete-lä-Amerikasta ja Aasiasta sekä Tyynenmeren alueelta. Oli mukava huomata, että jotkut, jotka ei-vät olisi voineet osallistua konferenssiin paikan päällä Englannissa, pystyivät nyt osallistumaan. Osallistumismaksun ollessa huomattavasti tavanomaista pienempi (ja ilman matkustus- ja yö-pymiskuluja) myös monet nuoremmat tutkijat saivat mahdollisuuden olla mukana. Laskettiin myös, että virtuaalinen konferenssi säästi noin 49 tonnia hiilidioksidipäästöjä verrattuna siihen, että kaikki osallistujat olisivat tulleet paikan päälle eri maailmankolkista. Klöwerin ja kump-paneiden (2020) Nature-lehdessä ilmestynyt puheenvuoro akateemisten konferenssien hiili-dioksidipäästöistä onkin hyvä muistutus siitä, että virtuaalimuotoiset tai hybridikonferenssit, joissa osa osallistujista on mukana etänä, ovat tulevaisuuden vastuullista toimintaa. Klöwerin ja kumppaneiden esitys, että myös työnantajat laskisivat virtuaalikonferenssit tulevaisuudessa yhdenvertaiseksi live-konferenssien kanssa, on varteenotettava.

Itse vietin puolen viikon illat ja yöt ”Englannissa”, päivät opetin normaalisti Japanissa. Ku-ten arvata saattaa, väsymys konferenssin päätyttyä oli verrattavissa siihen, että olisin lentänyt matkat edestakaisin ja kärsinyt aikaerorasituksesta. Jos voisi ottaa konferenssivapaata ja men-nä asumaan paikalliseen hotelliin, pystyisi ehkä vieläkin paremmin keskittymään virtuaaliseen konferenssiin – eikä olla yhtä aikaa koti- tai työoloissa ja sen lisäksi ”konferenssitodellisuudes-sa”. Joka tapauksessa olin erittäin onnellinen, että sain osallistua tähän konferenssiin. Koko ajan vallitsi yhteisöllinen tunnelma, monet puheenvuorot kytkeytyivät toisiinsa ja keskustelivat kes-kenään, ja jokainen omaa tutkimustaan esitellyt sai monia hyviä kysymyksiä ja ajatuksia mu-kaansa.

Lähteet

Edelheim, J. (2018). TEFI10 – Ajatuksia arvoista ja välittämisestä. *Matkailututkimus*, 14 (1), 70–72.

<https://journal.fi/matkailututkimus/article/view/73029>

Klöwer, M., Hopkins, D., Allen, M. & Higham, J. (2020). An analysis of ways to decarbonize con-ference travel after COVID-19. *Nature*, 583, 356–359.